

Aanwezig op de Dam

Op internet is menig foto van voorheen drukke toeristische attracties te vinden, waar nu alleen een verdwaalde luchtjesschepper in beeld is. Deze foto van de Dam in Amsterdam komt uit die categorie. De Dam is niet alleen het symbool van toeristisch Amsterdam, maar ook de plaats van de Nationale Dodenherdenking en een centraal punt tijdens de viering van 5 mei. Ons SPUI25 in Spe redactielid Rosa de Rijk staat stil bij de lege Dam van deze tijd met een vrije beeldanalyse.

Wat zien we hier, en nog belangrijker, wat zien we hier niet? In dit geval is het duidelijk: mensen. Afgezien van iemand midden op het plein en een enkeling verderop. Maar we zien vooral een heleboel mensen niet. De foto toont iets dat de afgelopen jaren niet voorkwam. Een leegheid die te wijten is aan het coronavirus. Dat zie je aan het hart op de rechterhelft van het beeld, op het raam van Madame Tussauds: het hart voor de zorg. Een symbool van saamhorigheid op zo'n tegen-intuïtief leeg plein met bijna niemand om het op te merken. Samen sterk en samen alleen.

De oude Grieken vonden een stad geen stad zonder een plek van samenkomst, maar slechts een verzameling bouwwerken. Is dit dan geen stad meer? Op de Dam is de afwezigheid van mensen juist het bewijs van de aanwezigheid van verantwoordelijkheid voor elkaar, de onzichtbare solidariteit van het binnenblijven. Je ziet hier ook ruimte die opnieuw ingevuld kan worden zodra de mens weer in beweging mag komen.

Aan de horizon links zien we het Nationaal Monument op de Dam, in 1956 op de Dam geplaatst ter herdenking van de Tweede Wereldoorlog en gemaakt door John Rådecker. Op deze foto is alleen het reliëf van het centrale vrouwenfiguur te zien, die binnen het monument symbool staat voor overwinning, vrede en nieuw leven. Nu zullen aan de voet van het monument bloemenkransen liggen om de doden ook in deze tijd te herdenken.

Aan de vliegtuigloze hemel schijnt de zon. Wellicht staan de zonnestrallen voor lichtere tijden en kunnen we volgend jaar de nabijheid van anderen weer voelen tijdens 4 en 5 mei.

Er is nog zoveel meer (niet) te zien op deze foto, wat zie jij?

Foto door Nugah Shrestha